

1937-01-25

AFSENDER

Astrid Warberg-Goldschmidt

MODTAGER

Axel Müller

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen er skrevet øverst s. 1

Generel kommentar:

Det vides ikke, hvem gamle Christensens, den unge krokone, fru Olsen og sognefogedens var. Baronen kan være både Carl og Erik Schaffalitzky de Muckadell.

Afsendersted:

Sallinge Kro, Højrup

Afsenderinfo (lakstempel, adresse m.m.):

Adressen er skrevet på kuvertens bagside

Modtagersted:

Bakkevej 8 Hareskov St.

Modtagerinfo (udskrift, tilskrift m.m.):

Adressen er skrevet på kuvertens forside

Omtalte personer:

Mine -

Lars Christian Balslev

Maria Balslev

- Bender, g. Petersen

Hans Lorentzen

Karen Lorentzen

- Nortoft

Marie Paludan

Otto Emil Paludan

Karen Pilegaard

Carl Schaffalitzky de Muckadell

Erik Schaffalitzky de Muckadell

Janna Schou

Arkivplacering:

Kerteminde Egns- og Byhistoriske Arkiv, BB0924a

Trykt udgave:

Nej

Proveniens:

Testamentarisk gave fra Laura
Warberg Petersen til Østfyns Museer

DOKUMENTINDHOLD

Astrid Warberg-Goldschmidt håber, at man respekterer hendes valg af farver til køkkenet.

Hun læser ikke som planlagt, men oplever sin gamle hjemegn på ny. Har været i Hillerslev kirke. Paludan/Pallam og hans søsters grav er herskabelig. Han var så beskeden. Albrecht Warbergs grav er groet til, men der står en bænk fra Erikshåb på den. Kirken lignede sig selv, men der er nu installeret audioanlæg. Astrid tænkte på sin konfirmation. Præsten var kedelig. Baronnen tilbød kørelejlighed, men Astrid ville hellere gå. Efter kirken var hun hos Balslevs på Erikshåb. Om aftenen kom Hans/Loria og Karen Lorentzen. Astrid gik hjem til kroen i måneskin. Hun skal besøge gården Ensomhed.

Astrid beder Axel Müller sende nogle eksemplarer af hendes bog.

TRANSSKRIFTION

[Skrevet med sort kuglepen på kuvertens forside:]

5' Brev

26' Jan. 1937.

[Skrevet med blæk:]

Hr

Sognefoged Axel Müller

Bakkevej 8

Hareskov

[Skrevet på kuvertens bagside:]

Afs.

A Warberg Müller

Sallinge Kro

Højrup

[I brevet:]

Sal[lin]ge Krou, Mandag 25 Jan. 37.

Min egen Ven! Hvor er I dog søde til at skrive til mig – Tak for Brev - og Cigarer – og vil du også takke Skatteren for hendes søde oplysende Brev, og Nortoft for hans indlagte. Jeg glæder mig over, at sidstnævnte går i Gang med Køkkenet – men er lidt urolig for at du snakker ham fra altfor meget af det, vi aftalte en Del Farver, du véd, Farverne betyder så meget for Nervesystemet – de grå var efterhånden bleven mig en Pestilens. Mon Fru Olsen ordner Gulvet? Jeg er meget spændt på dine Foretagender – det vil betyde en uhyre Lettelse at få dem til Side. Hvordan går det med Grundsølget? Behøver jeg at bekymre mig for Pengene? eller at have Samvittighedsnag fordi vi ofrer så meget på mit Ophold her?

Alt herovre er jo faldet ud på en hel anden Måde end jeg havde tænkt mig, men på en bedre, tror jeg nok. Den dybe Ensomhed – de stille Timer på Værelset med Studium af lærde Værker – blev der intet af; men nu forstår jeg også, at det havde jeg slet ikke Kræfter til og det havde vist slet ikke været den rette Medicin. Det, som sker er langt bedre. Der vendes op og ned på alting; man sættes 50 År tilbage i Tiden – når man går ad de kendte Veje, hvor uhyre meget er ganske uforandret som dengang; og taler man med de gamle Folk, så fornemmer man også et levende Pust fra dengang; men ellers er Aanden i alting bleven helt anderledes – i den møder man den nye Tid – så vidt forskellig fra den gamle. Det har været meget overvældende for mig altsammen, men i Dag – den ottende Dag – føler jeg ikke mere så stærkt den rædsomme Susen i Hovedet, og jeg har sovet dejligt i Nat – for første Gang en god og rolig Nat. – I Går – Søndag – gik jeg sammen med den unge Krokone i Kirke i Hillerslev til Gudstjenesten Klokken 2. Det var bidende koldt – Frostklart, men Solskin. Vejene meget glatte. Jeg vadede gennem små Driver på Kirkegården for at se til Gravene. Pallams Gravsted er herskabeligt; dog er Marmorpladen med hans Navne etc - naturligvis sat ind i Stengærdet – som på Fars Grav! men Gravstedet er indrammet af et flot Smedejernsgitter – der er fine Plantringer o s v; hans Søster døde først, så Pallam har vel selv ordnet Gravstedet. På Marmorpladen står – med sorte Bogstaver som på Fars – altså ikke de sædvanlige forgyldte – hans Navn og – Godsforvalter på Erikshåb. Mens jeg stod og betragtede alt dette, kom jeg til at tænke på, hvor beskeden hele Pallams Stilling var i de 25 Aar, han var Fuldmægtig hos Far – hvis Ekko han var i et og alt. Han var jo en Asket – vilde ikke have Kakkellovn på sit Værelse og hvor var der uhyggeligt i Pallams Værelse! Så blev han Godsforvalter i de næste 25 År – måske 30 - og nu er hans Gravsted et af de fineste på hele Kirkegården. Hvor jeg under ham det! den goe, trofaste, beskedne Pallam! Så gik jeg over til Fars Gravsted i det modsatte Hjørne af Kirkegården; den er næsten helt groet til med Efeu; der står endnu en af de gamle, hvidmalede Havebænke fra Erikshåb – ældgammel nu og skrøbelig – jeg sad et Øjeblik og drømte om gamle Dages Glans og Storhed – sic trancit gloria mundi – Gravstedet er alt andet end prangende, men Fars Navn nævnes endnu med Ærefrygt af alle herovre på Egnen. –

Kirken var den samme – og dog anderledes; i hvert Fald hvad det indre angår; der var kommen

II

Centralvarme – elektrisk Lys – og ditto Høreapparater – i en Del af Stolene – til gamle og døve – en Slags Højtaleranlæg til Prædikestolen. Enkelte

gamle Kalkmalerier var afdækket i de smukke Hvælvinger – Kirken var bleven så hyggelig – vi kom i god Tid; Solen skinnede ind ad de store Vinduer – jeg genoplevede intensivt alle de store Begivenheder fra dengang for længe siden. Jeg så endnu Konfirmationsdagen for 40 Aar siden – jeg var – som Godsforvalterens Datter – den eneste hvidklædte – og stod øverst på Kirkegulvet – nederst stod Karen Pilegård – fordi hun var Friskolebarn!

Nu er de ydre Kår byttet betydelig om – hun er nærmest Herregårdsfrue – – men så er jeg gift med Verdens dejligste Sognefoged !!!

Prædikanten var en lille kedsommelig ung udflydende Fyr – som vævede en hel Time – lutter intetsigende Ord. Laders sad lige foran os. Der skulle ofres, og han havde glemt sine Penge – så jeg lånte ham en Tokrone. Vi hilste på Baronens, som tilbød os Plads i deres Vogn, men jeg foretrak at gå, og så vilde Laders følges med mig. For første Gang så jeg – og betrådte – den nye, flotte Landevej, som er ført over Aaen ned forbi Brinken til Odensebanken. Marie kom ud i Gangdøren og modtog os – hun er overvældende sød og hjertelig; så det varmer én lige ind til Hjerterødderne. Varme, hyggelige Stuer – Kaffe – Cigar. Vi snakker glimrende sammen. Til Aften kom Loria m. Kone (født Windfelt Hansen) – han hedder Pastor Lorentzen, Bror til den Vilhelm Lorentzen, som fylder 60 en af Dagene – Kunsthistoriker eller lign. De er fra Nr. Lyndelse Præstegård; nu er Loria Frimenighedspræst i Sønder Næraa. Et dejligt Aftensmåltid – i vores gode gamle Spisestue. Jeg genkendte rørt den gamle Kakkelovn fra vores Tid!

Siden havde vi en dejlig Aften; det morede mig at høre på al deres muntre Præstesnak – begge Præster har meget Lune, det vrimlede med Vitser og morsomme Oplevelser. Marie kan ogsaa en Masse goe Historier – Dialekten kan vi alle. Så fik vi Dessert og Vin – og ved 10½ Tiden brød man op; Fru Loria kørte Bilen – de tog mig med til Korsvejen.

En fantastisk Spadseretur! Det er vel et lille halvt Aarhundrede siden, jeg har gået alene en Aften på en øde fynsk Landevej. Måneskin – stjerneklart; langs Vejen på begge Sider høje Stenmure – de er bleven helt sorte nu og fortonede sig som mærkelige Granitmure – det var som at gå gennem et øde Månelandskab – - hvor Murene holdt op og Vejen blev åben, blæste det så voldsomt, at jeg kun med yderste Nød undgik at blive væltet! Men så kom jeg i Læ af de store Bakker – og nåede glad Kroen ved 11 Tiden. De sad oppe i "Privaten" og vilde høre nyt "fra den store Verden"; jeg gav dem et Passende Uddrag.

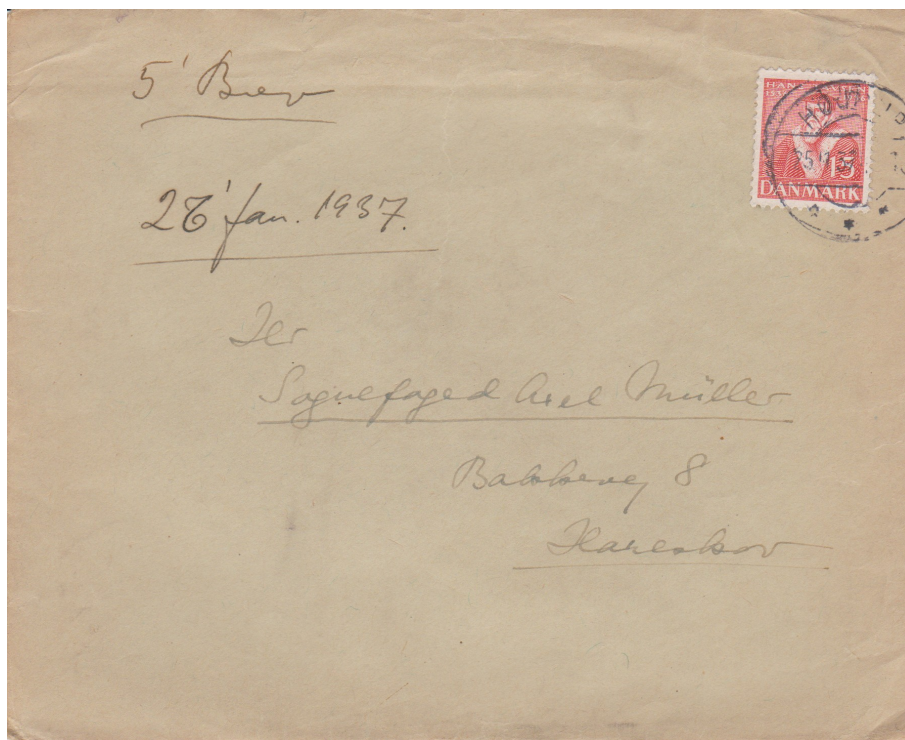
I Dag skal jeg til Mine i Lindemandshuset – vi er lige gamle og har leget sammen. I Morgen er vi bedt til Sognefogdens. En Dag vil jeg til

Ensomhed – den gamle Frk. Petersen lever endnu – hun var Husjomfru på Gjelskov i 90erne og hed Jomfru Bender. Jeg har meget at gøre og Tiden flyver. Søndag tager jeg til Hesselager - man kan afbryde Rejsen en Dag. De er så interesseret i min Bog; vil du ikke ringe til Boghandler Oelenschläger - i Gyldenløvesgade (ved Søerne) – han havde et Restoplæg – og få fat i en 4-5 Stk, jeg gav 50 Øre pr Stk sidst – som Forfatterinden – og sende mig dem til Gaver.

Kærlige Hilsner til Nusset og dig! Din egen Dis

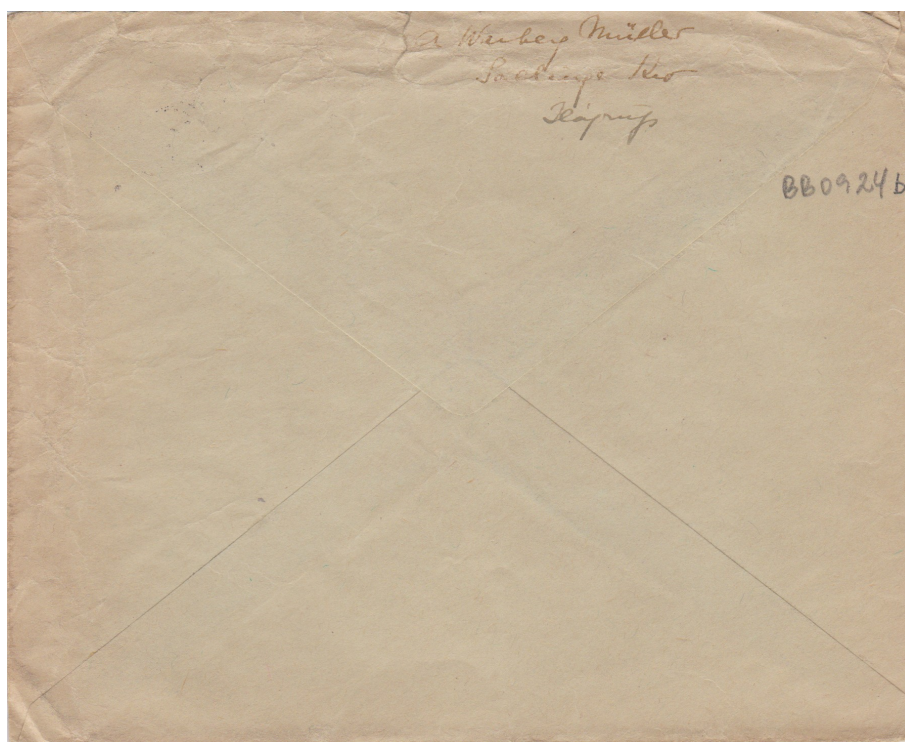
[Skrevet på langs på sidste sides venstre kant:]

Frimærkerne er på retur!

**KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE**

NY CARLSBERGFONDET

Salge Krau, mandag 25 Jan - 37.

Min søn Ven! Hvis en Fløj vilde vil
at skrive til mig - Tak for Brev og Cigaretter -
og vil du også take Skakken for hendes
sikke, aflysende Brev, og tak for hendes
indlagte. Jeg beder mig om, at tilsluttede går
i Gang med Høkkene - men er lidt usikr
at du snarere kan få al for meget af det, vi
affæle m de 4 Farver, du ved, Farverne
betyde så meget for Kinesyokene - de 9 nå
var efterhånden bleven mig en Partiklen. Kan
Fru Olsen ordne Pulver? og er meget spændt
på dinse (netopender) - det vil betyde en ubryde
Lektur at på den til Side. Hvordan g det
med Grundloven? Behøver du at betyde mig
for Pengene? eller at have Samvithj behandling fordi
vi efter så meget på mit Uphold her?

Det herom er jo falden vil på en helt anden
Måde, end du havde tænkt mig, men på en bedre,
tro mig nok. Den dybe usikkerhed - de stide
Ting på Værelset med Skidium af Lunde Kæber
blev det indet af, men nu forstås jo også,
at det havde jo slet ikke Kæfter til, og det
havde mind slet ikke været den rekte Medicin.
Det, som der er langt bedre. Det vundes op og med
jo alting; man skulle 50 Ros Lillager i Tiden -
når man går ad de kendte Veje, hvor ubryde meget
er ganske uforandret som dengang; og taler man
med de gamle Folk, så fornemmer man også et

680924a

levende Pust fra dengang; men ellers er Anden
i alting bleven helt anderledes - i den mæder
man den nye Tid - så vidt forskellig fra den
gamle. Det har været meget overvældende for mig alt-
sammen, men i Dag - den aftenige Dag - føles jeg
ikke mere så overbæret den nedsmule Pusten i Hovedet,
og jeg har smelt det lige i Nat - for første Gang en God
og kelig Nat. - Freds - Tid - og jeg sammen med
den unge Kone - i Hise i Hildeslev til Tids, Glæden
Klæbden S. Det var vidende kaldt - Frøstbillet, men
Salskin. Værene meget glatte. Jeg valde gerne sine
drinks på Hisegården for at se til Gravene. Pallas Grav-
sted er her sketligt; dog er Mærkepladen med hans
Navne etc. naturligtvis sat ind i Hisegården - som på
Fars Grav! men Gravstedet er vilhelms af et fladt
Landskaberne og det er fine Plankvinger osv. hans
Påstede side først, så Pallas har vel selv ordet Gravstedet.
På Mærkepladen står - med sorte Bogstaver som på
Fars - altså ikke de nedvandlede fergyllede - hans Navn
og - Gravstenen på Hisegården. Mens jeg stod og
betragtede alt dette, kom jeg til at tænke på, hvor
bestemte hele Pallas Hisegården var i de 25 Aar, han
var Frøstbillet har Far - hvis Pallas kan var i et og alt
den var jo en Asket - vide ikke hans Kædelevn på sit
Lands - og hvor var det ubegribeligt i Pallas Læse!
Så blev han Gud, forvalter i de næste 25 Aar - måske 30
og nu er hans Gravsted et af de første på hele Hisegården.
Hvor jeg under kom det i den Gae, Kofaorte, bestemte Pallas!
Så fik jeg mig til Fars Gravsted i det madsatte Hisegården
af Hisegården, den er vel den helt prægt til med Tegn;
det står endnu en af de gamle, vidunderlige Hisegården
fra Hisegården - alligevel nu og skidehøj - jeg sad et
Øjeblik og drønte om gamle Dages Grav og Hisegården -
- så handlet i Lærer munde - Gravstedet er alt andet end
prægt, men Fars Navn nævnes endnu med Bæst
af alle herover på Tegen. -

Hisegården var den samme - og dog anderledes; i hvert
Fald hvad det vilde angår; det var kommen

I Centralvarme - elektrisk Lys - og dets Hæle -
apparater - i en Del af Skolene - til gamle og
løve - en Kongs Selskabsanlæg til Prædikestælen.
Eenhede gamle Kalkmalerier var afdekket i
de gamle Leveboinger - Hænen var bleven så
hyggelig - vi kom i god Tid; Pælen skinnede ind
ad de store Vinduer - vi genoplyste viden om
alle de store Begivenheder fra dengang for mange
Siden. Iy så endnu Konfirmationsdagen - på 40 år
Siden - vi var - som Ind. forvalteren, Datter - den eneste
virkelige - og stod oven på Kirkegulvet - nedest
skal Karen Pilegård - fordi hun var Frihalsbaron!
Vi er de ydre Hæle hyggelig hedydelig om - hun er udmærket
Kerregårdsfrue - men så er vi gift med Bodens søjle
Lagnefoged!!!
Prædikanter var en lille bedrømmelig ting
indflydende Fyr, som varede en hel Time -
læst indledende Ord. Lærens bad lige for os.
Der skulde siges, og han havde glemt sine Penge
så vi kunne ham en Tak. Vi hilste på Baronens,
som tilbød os Plads i deres Vogn, men vi foretrak
at gå, og så vilde Lærens følge med mig. For
første Gang så vi - og betalte - den nye, flakke
Lænevæg, som er færdig over Aasen med fort. Brinken
til Odensebanen. Marie kom ind i Guldåsen
og malkede os - hun er overvældende god og
hyggelig, så det varmer en lige ind til Hjertet -
siddende. Varme, hyggelige Stuer - Høje - Cypat.
Vi snakker glimrende sammen. Til Aften
kom Larra m. Hone (förl. Würffel Hansen) - han
hadde Pastor Lorenzen, Bort til den K. Th. Lænevæg,
som fylder 60 en af Lævene - Kunsthistoriker
eller lign. Der fra et r. Lyndelie Prædikeord;
nu er Larra Dri menighedsfod i Søndre Herad.
Et dejligt Aftenmåltid - i vores gamle Vindue,

BB 0924a

Jeg gjenkendte vist den gamle Kabbelom for
vores Tid!

Siden havde vi en dejlig Aften; det gjorde
mig at høre på al deres mutuelle Proloksuats
— hejse Proloks har meget Læse, det mindede
med V. hos og morsomme Oplevelser. Man
kan også en Masse gae Læsninger — dialektalen
kan vi alle. Så fik vi Besked af Min
og ved 10 Tiden holdt man op; Min Læse
På de Biler — de tog mig med til Hans-
nejen.

En fantastisk Spalrestruktur! Deres vel
et lille halvt Aarhundrede siden og har
sigt alene en Aften på en øde fyrisk Land-
vej. Måneskin — skjæneblaat; Læng Vegen på
hejse Sides høje Skemure — der blev helt
sarte nu og forbrøede sig som mærkelige
Manitumure — det var som at på Jernsten
et øde Månelandskab — hvor Murene holdt
op og Vegen blev åben, holdt det så rald-
samt, at jeg blev med yderste Nød undgik
at blive vædet! Men så kom jeg i de af
de store Bakker — og nåede glad Hæsen ved
11 Tiden. De ned afte i "Privaten" og vilde
håbe mig fra "den store Verden"; og gav dem et
passende Billede.

7 Dag skal jeg til Mine i Lindermands huset
— vi er lige gamle og har levet sammen. 7 Måneder
vi held til for næppe. En Dag vil jeg til En-
skjædet — den gamle Fin Petersen lever endnu — han var
Kun, oprind på 70erne og hed Jørgen Bender.
Jeg har meget at gøre — og Tiden flyver. Søndag tog jeg
til Kesseler — man kan afbyde Rejser en Dag. — Det er
så interessant i min Bog; vil du ikke bringe til Røjhauser
Odenshøj — i Toldstrømsgade (med Søren) — han havde
et Brevbrev — og på fat i den 4-5 Sk. og gav 50 Gns på Kk
Bilet — som Røjhauser — og sendte mig dem til Fæst.
Næste Måned vil du være af sig i den egen Dag.

Fin Petersen er på
vejen!